Incipit prologus in iobel prophetam.

Sanctus iobel apud
hebreos poſt oſee po
nitur. Et ſicut ibi ſub
nomine ephraim ad
.x. tribus confert va
ticinium. que vel ſamaria vel iſra
el ſepe memorantur. ſic in hunc p
phetam omne quod dicitur ad tri
bum iudam ⁊ ad hieruſalem ptine
re credendum eſt. ⁊ nullaȝ omino
iſraelis. i. x. tribuū in hoc fieri mē
tionem. Tempora quoqȝ q̄bus p
phetauit eadem debemus accipe
que in oſee legimus. in dieb⁹ ozie
ioathā ⁊ achas ⁊ ezechie regū iu
da ⁊ in diebus ieroboam filij ioas
regis iſrael. Porro factum eſſe ſer
monem domini. ad meritū eius re
fertur. cui fit. non ad conditionem
illius cui fieri dicitur vt alibi legi
mus. Dominus mihi factus eſt in
ſaluteȝ. Auditus autem in ſcriptu
ris ſanctis non eſt iſte qui in aure
ſonat. ſed q̄ corde pcipitur. iuxta
illud quod domin⁹ ait. Qui habȝ
aures audiendi audiat. Qđ auteȝ
dicit hebraice hyezimi grece ene
chziaſti. latine ſonat auribus pci
pite. proprie non aure ſed corde p
cipit. Qui ſenes ſūt ⁊ celeſtes au
diunt ſpiritualiter. qui autem ha
bitāt in rerra appellanturqȝ terreni
aurib⁹ pcipiūt. Vbicunqȝ aūt hec
duo v̄ba iuncta ponūt. nō ad ſim
plicem tantū verborū ſonū. ſed ad
reconditā quoqȝ dictorū intelligē
tiam ptinent. In geneſi quoqȝ la
mech loquit ad vxores ſuas ada
⁊ ſella. Audite verba mea vxores
lamech. ⁊ aurib⁹ pcipite ſermones
meos. Quia occidi virū in vulnuſ
meū. ⁊ iuuenem in liuore meo. Et
yſaias. Audite celi. ⁊ auribuſ perci
pe terra

Item alius prologus in eundē

In hoc propheta id
circo nec reges nec tē
pora ſunt pnotata. q2
iiſdem temporib⁹ ac
regibus quibuſ oſee
prophetauerat ⁊ ipſe prophetauit
Ex tribus igit generibus rethorū
hec ſumuntur principia. ⁊ tres ſūt
argumentorū partes ex quibus in
cipe ſolet oīſ orator. Aut ei docibi
les aut beniuolos. aut attētos au
ditores debet efficere. Hic ergo p
pheta recte a magnitudine cladis
ſumens principium eoſqȝ qui au
dituri erant volens ad penitentiā
prouocare. reddit attentos admi
rans futurorum malū vt cōſiderā
tes venture cladis aſperitatē oci⁹
arriperent penitētiā. Jobel inter
ptatur incipiens. aut domini de
ſcenſus. Fatuel vero aut latitudo
aut hoſtiū dei. Tropologice. hoc ē
qȝ qui hoſtium dei ⁊ ſcientiam dei
habuerit aptam. recte incipit pro
phetare

Item prologus.

Jobel de tribu ruben natus i
agro bethoron. vbi etiā i pa
ce mortuus ⁊ eſt ſepultus.

Incipit argumentū in eundē.

Jobel filius fatuel de
ſcribit terraȝ. x. tribu
um. eruca. bruca. lo
cuſta. rubigine vaſtā
te conſūptam. ⁊ poſt euerſionem
prioris populi effuſum ſpiritūſan
ctum ſuper ſeruos dei ⁊ ancillas
id eſt ſuper centum viginti creden
tium hominum. ⁊ fuerunt viri in
cenaculo ſyon centū viginti. Qui
ab vno vſqȝ ad quindecim paulati
⁊ p incremēta ſurgentes; quindeci
graduum numerum efficiunt. qui
in pſalterio miſtice continētur.

Ca. I.

ſ patris
Verbum do
ſ non quātum ad ſe
mini quod factum
ſ incipiens vel ē de⁹
eſt ad iobel filium
ſ latitudo vel apiēs de⁹.
fatuel. Audite hec
ſenes ⁊ auribus p
cipite omnes habitatores terre. ſi
factum eſt iſtud in diebus ueſtris
ſ pſentium
aut in diebus patrum veſtrorum.
ſ omni future ſoboli.
Super hoc filijs veſtris narrate.
⁊ filij veſtri filijs ſuis. ⁊ filij eoruȝ
i. ſ hac peſte atterit qui vltra modum merore afficitur
generationi altere. Reſiduuȝ i. eru
i. ſ hoc morbo laborat qui nimia leticia dei ef fluit.
ce comedit locuſta. ⁊ reſiduum lo
i. ſ hoc vitium eſt quādo vltra modum aduerſa timemus
cuſte comedit i. bruc⁹. ⁊ reſiduum

Ca. I.

Verbum domi
Hiero. Phatuel pro
pheta. pater iobel p
phete a. lxx. interptib⁹
bathuel vocabat. Sȝ
cū bathuel in hebreo.
nihil omīo ſonet. meli
us eſt vt legat phatu
el quod interpreta
tur latitudo uł aperi
ens de⁹. Vñ in marco
Epheta q̄d ē adapi
re. Et bñ iobel q̄ cum
apl̄o poſſat dicere Os
noſtruȝ patet ad uos
o. c. Cor vrm dilatarū
ē. Et q̄ audiebat a do
mino. apı oſ tuū ⁊ ego
a. i. i. filiuſ phatuel di
cit. i. dei in cui⁹ ptāte ē
apire os hominis. et
dilatare ipſum homi
nem ſanctuȝ donec ve
niat ad perfectōnem.
Huius ergo phatuel
filius ē iobel. i. incipi
ens. vel eſt deus. quia
q̄ ſe incipienteȝ cogno
ſcit. p humilitateȝ cre
ſcere debet. vt cū moy
ſe audiat. qui eſt miſit
me. i. verus deus. ad
diſtinctōnem eoꝝ qui
non ſunt veri dij. Ad
hunc ergo iobel recte
factum eſt verbum do
mini quod erat in pn
cipio apud deū. Por
ro factum non ſcōm ſe
ſ ſcōm eum ad quem
fit dicit. Vnde factus
eſt mihi in ſalutem. fa
ctum eſt ergo verbuȝ
id eſt locutum eſt ver
bum ad pphetam.

Senes. i. maturi
in domino qui infan
tiā reliquiſtiſ ſpiritua
li aure intelligite miſte
ria que dicturus ſum
⁊ vos habitatores t̄
re qui ſpem in terreniſ
ponitis. ſi non pote
ſtis audire ſpiritualia
ſaltem auribus corpo
ris pcipite litteralem
ſenſum. Facit auteȝ p
pheta exordium. in q̄
ex magnitudine dicē
dorum. facit auditorē
attentum. quia nec in
veteri hyſtoria. nec in
pſenti etate talia dicit
contigiſſe. Poſt exor
dium ſequitur narra
tio. Reſiduū eruce
Reſiduum eruce
Eruca vermis qui in
oleribus maxime inue
nitur. brucus vocatur
fetus locuſte anq̄ȝ ha
beat alas. vnde cū ici
pit parum volare dici
tur athelabus. cū ve
ro pleniter volat dici
tur locuſta. ⁊ eſt bruc⁹
multo grauior qȝ locu
ſta vel athelabus. q2
iacens in vno loco ra
dicitus comedit fruct⁹.
Rubigo eſt quādo te
nere fruges noxio rore
pcutiantur. et vertun
tur tam culmus qȝ ſpi
ce in ruboreȝ minij co
loris vel ſinopidis.
Hec ſi ſingula veniūt
noxia ſunt. Si autem
ſimul omnia venerint
omnia penit⁹ auferūt
Potuit autem hiſto
rialiter contingere qȝ
h omnia ſimul vene
rint temporibus aab
regis ⁊ helie. quando
fuit tanta fames trib⁹
annis ⁊ ſex menſibus.
vt matres commemo
rarentur filios ſuos
comediſſe

All'. Per erucam
aſſirij ⁊ chaldei ſignāt
qui. x. tribus tempore
ezechie. ⁊ duas cū tri
bu ſacerdotali tempo
re ioachi nepotis io
ſie captiuauerūt. Per
locuſtam medi et per
ſe qui ſubuerſo impio
chaldeorū iudeos ha
buere captiuos. licet
multi pmittente cyro
ex duabus tribubus
cum zorobabel ſūt re
uerſi. Per brucū ma
cedones ⁊ omnes alex
andri ſucceſſores ma
xime antiochuſ cogno
mento epiphāes. qui
more bruci ſedit in iu
dea. et omnes reliq̄as
ꝓorum regum deuora
uit. ſ h quo fuerāt bel
la machabeorū. Per
rubiginem romani q̄
penitus omnem iude
am vaſtauerunt; ⁊ ſb
uerſis vrbibus tēplū
domini ſuccenderunt
et omnem populū fa
me. gladio. captiuita
te abſtulerunt.

Hiero. Moraliter
Per hec quattuor ſi
gnātur quattuor paſ
ſiones animi. Que ſi
vltra modum domi
nāt. auferunt ſaluteȝ
anime. Due ſunt in p
ſenti. triſticia de pſen
ti aduerſitate. gaudiū
de pſenti pſperitate.
Due vero ſunt de fu
turo. Timor de futu
ro malo. ſpes de futuro

bono. Sed vir fortis ita debet ſe habere vt nec pſenti vel ſpata proſperi/tate in aliqua mala, prruat. nec pſenti vel futura aduerſitate vltra moduȝ turbet. Aliť. Ego reor erucā eſſe incipientē in aīo paſſionē. q̄ tarda ē. ꝛ di ſcurrere nō pōt. ꝛ ptinaci mora ebibit omnē virorē. Quā ſi in nob nō occi dim⁹ creſcit ꝛ aduolat. ꝛ nūc deuorat qdq̇d attingit. nūc ſemeſa dimittens ad alia pgit. reuteens ꝙ ad pſtinā ſedē. bruꝰ efficit. vt nō ſoluȝ folia ꝛ cortices. ſȝ ꝛ me dullā duorat tardita/te. Si do qd rarū eſt aliq̄s vital' ſpūs poſt bruci remanſerit. rubi go oīa vaſtat. vt ſti pulā ꝛ vile fenū in ni/gredinē dtat. vt n̄ ſo lū eſui. ſȝ nec fumo vti/lia ſint

Grego. Per erucā notat libidinē. p locuſtā inanē glām. Per bruchū ingluuiē vētris Per rubigineȝ iram. Multi eī domāt libi/dinē. ſȝ inde erigunt' ī ſupbiā. De ſupbia ru unt in ingluuiē. De ni mia ꝯmeſtione ꝛ ebrie tate in irā et furorem.

Qui his ꝑturbatōi bꝰ obuoluunt' lumē ſapie intueri non pn̄t

Expergiſcimi. Prenotatis noxijs paſſionibꝰ cū illi ī fece luxurie ꝛ omnibꝰ erro ribus iacēt. monet ia/centes vt ſurgāt a vi/tijs ꝛ fletibꝰ penitētie dei miſericordiā impe trēt. vel ſcḋm hyſtoriaȝ vt liberent' a captiui/tate hoſtium

Ebrij q̄ voluptatē veſtra in delectabilibꝰ rebus ponitis ꝛ ſenſū ab omnibus vtilibus auertitis. q2 pȳt ſbau diſ. vinū. i. dulcedo. ꝛ delectatō veſtra. deo id faciente. vt qui nō cognouerūt deum in pſperis, cogan' cognoſcere in aduerſis. et qui diuitijs abuſi ſunt per penuriam cogant' redire ad virtutes.

hoc vitio de futuro bono immoderāť exultamus. — qui in imo vitiorū iacetis

bruci comedit rubigo Expergiſci

nulla res ita inebriat vt animi ꝑturbatio.

mini ebrij. ꝛ flete. ꝛ vlulate om/

dulcia ſunt vitia dum fiunt. et mel de labijs meretricis diſtillat. vnde in dei ſacrificijs mel non offert'.

nes qui bibitis vinum in dulcedi

preteritum p futuro quia tpe ꝓphete ventura erat captiuitas

ne quoniam perijt ab ore veſtro.

Gens enim aſcendet ſuper terraȝ

quibus humana induſtria nō poteſt reſiſtere — quid locuſtis innumerabilius

quos locuſtis in multitudine. leoni cōpat ī crudelitate. reges eorum leonibus compat pricipes catulis leonum. cum quibus innumerabilis multitudo venit.

meā fortis ꝛ innumerabilis den

tes eius vt dentes leonis. ꝛ mola

hec gēs.

res eius vt catuli leonis Poſuit

quam de egipto duxi et plantaui. — populum iudeorum in qua ſaluator eſuriens fructū non inuenit. et ideo maledixit et areſecit.

vineam meam in deſertum. ꝛ fi/

Seruat metaphoram locuſtarum

cum meam decorticauit Nudās

bona eorum diripiendo quoſdā captiuando quoſdam interficiendo.

ſpoliauit eam ꝛ proiecit. albi fa/

o plebs iſrahelitica.

cti ſunt rami eius Plange quaſi

plangit — cilicio — qui in abraam yſaac et iacob deſponſauit ſibi virginem nulla ydolatria violatā

virgo accincta ſacco. ſuper virū

quia multiplicata iniquitate refrigeſcet caritas — de ſimila.

pubertatis tue Perijt ſacrificiuȝ

Genes debent intelligere de ſpirituali ebrietate. q̄ hominem ducit ad mortem. habitatores terre auribus pcipiant de vino in quo eſt luxuria q̇ in ebrietate ſopitus eſt euigilet ꝛ ploret ſe ebriū fuiſſe. vt fletus eius in riſū vertatur. ꝛ gaudeat ſe ebrietatis materiam nō habere q̄ eum p abundantiam ebriū fecerat ꝛ veſanum.

Gens enim. Oſtendit per q̇d perierit vinum ꝛ exultatō ſalicȝ p gētem locuſtarū. ꝛ putāt iudei tpe huius ꝓphete locuſtas hyſtorialiter omia vaſtāſſe.

Per locuſtā p metaphorā deſignat hoſtium aduentum. ſ. aſſiriorum ꝛ chaldeorum ꝛ medorū. et perſarū et tandem romanorū. Et notanduȝ q2 ſic ſȝ locuſtarū figura narrat' feritas hoſtium. vt ipſas locuſtas hoſtibus comparet. et cum locuſtas legeris hoſtes cogites. ꝛ cū hoſtes cogitaueris. redeas ad locuſtas.

Aliť. Aſcendit gens pncipum mundi huius. ꝛ tenebrarū ſup terram dei id eſt humanam animam. quia omīs anima hominis terra dei eſt. Vnde ſicut anima patris. ita anima filij mea. huius gētis dentes ſunt vt dentes leonis. q2 aduerſarius noſter dyabolus circuit q. q. d. Catulus leonis antichriſtus. vel peruerſum dogma. ſ. hec gens aſcenderit ſup nos. ſtatim ī deſertum ponit vineam. i. cor de quo debet exire vinum quod letificat, et ficus noſtras decorticat. ne habeamus dulcedinem ſpiritusſancti. ne ſanct⁹ vir ſȝ ficu noſtra vel vinea requieſcat. dum aduerſariorū impet⁹ timeat nec ſufficit ſȝ genti niſi ſcrutet' ꝛ quidq̇d vitale fuit interficiat. vt omni virore conſumpto. albi et mortui remaneant ramuſculi. et cōpleat' in nobis illud. Si in viridi ligno hoc faciunt. in arido quid fiet.

Plange quaſi virgo. Sicut iuuencula ſponſa amittens ſponſuȝ flore pubeſcentem iuuētutꝭ accīgit ſe ſacco ꝛ plorat. ita hortatur ꝓpheta iſrl'itas vt ſimiliter plorent d amiſſione ſponſi omnipotentis quem amiſerūt ex quo ydola in egipto coluerunt. fuit ſȝ plebs virgo in patriarchis et prophetis. virginitate mentis. et cognitione et cultu veri dei. Sed poſt ydola adultera facta eſt. Sed etiam hanc meretricem in oſee ſponſus iſte ducit vxorem. quā ſcilicet de gentiuȝ ſordibus educit. Poteſt hoc de qualibet anima dici. ſi a prima etate crediderit deo. habet ſponſum virginalem deum. Si de iudeis vel paganis vel hereticis aliquis ad lucem fidei reuertitur. habet quidem ſponſum ſȝ non virginalem.

Perijt ſacrificiū. Quantum ad hyſtoriam vaſtatis agris ꝛ vineiſ. per gentes que in quattuor animalibus ſignantur. ceſſauit ſacrificiuȝ quod d ſolidioribus eſt rebus vt ordeo tritico et carne. ꝛ libatio que de liquoribus vt vino ꝛ oleo. quibus ablatiſ. luxerunt ſacerdotes. q2 non offerebantur ea. de quoruȝ decimis viuebant

de vino — eccleſia. — precipue q2 decime non offerebantur.

ꝛ libatio de domo domini. ꝛ lu

qui ſunt. — altariſ

xerunt ſacerdotes miniſtri domini

q2. — vaſtata eſt terra iudeorum in aduentu hoſtium — habitatores humi.

Depopulata eſt regio. Luxit hu/

mus. quoniam deuaſtatum eſt tri

ſublatum ab illis — de quo dicit'. calix inebrians q. p. — defecit.

ticum Confuſum eſt vinum elā/

de quo dicit'. oleū de capite tuo nō deficiat — deficiente fructu virtutum. — pdicatores

guit oleum. confuſi ſunt agrico/

le. vlulauerūt vinitores ſuper fru/

quo ſuſtentant' infirmi. — omnia que humus ſolet gignere

mento ꝛ ordeo quia perijt meſſiſ

que debuit facere vuas fecit. l. — calcata multitudine hoſtiū — marcida facta eſt — ſub qua nathanael anteꝗ crederet

agri. Vinea confuſa eſt. ꝛ ficus

Iuſtus vt palma f.

elanguit. Malogranatum ꝛ pal/

ſicut malum inter ligna — tam fructifera ꝗ infructuoſa

ma. ꝛ malum. ꝛ omīa ligna agri

i. turbatum et ſublatū

aruerunt. quia confuſuȝ eſt gau/

iudeis — ergo — ſubaudis ſacco penitētie.

dium a filijs hominum. Accingi

non ficto ſed puro corde.

te vos ꝛ plangite ſacerdotes. vlu/

in eccleſiam p penitentiā vn̄ triſtis p culpā

late miniſtri altaris. ingredimini

diuitias quib⁹ offendiſtis vite auſteritate cōpenſate. vt iraȝ dei poſſitis mitigare. et hoc iō pcipio. quoniam in.

cubate in ſacco miniſtri dei mei.

Hiero. Poſſūt videri ſȝ oīa cōtigiſſe ī ꝑplo iudeorꝫ ex peccato paſſiōis chriſti. qn̄ ierlm fame ꝛ gladio vaſtata ē a romāis ꝛ oē gaudiū ꝛ oīa legalia dfecerūt. Cotidie etiā dū eccľa chriſti doctrīa īſtituta a ſpōſo peccando fuit ſepata. pit ibi ſacrificiū ſpūs ꝯtribulati ꝛ uinū qd letificat cor homīs. ꝛ abūdāte iniqtate dolēt doctores eccľe dtutes dficere ꝛ vitia ī creſcē. q2 deficit triticū fidei. ꝛ vinū ſpūal' itelligētie ꝛ oleū miſcdie ꝛ ordeū ſiplicitatis vl' obſuantie litteral'. Que vaſtant' p q̄ttuor p̄dicta. libidinē ianē glaȝ ventris ingluuiem. iracūdiā. Vn̄ plāgit vniūſalitis eccleſia vt ꝯſolatōȝ a deo accipiat.

Oia vel infructuoſa fuerūt. vel ſi fructuoſa vaſtante locuſtā. ſūt cōſūpta. ꝛ ideo ſȝ oīa vt gaudiū auferret' a filijs hominū.

Vlulauerunt. Quia dū p̄ manibꝰ teneret fruges meſſiōis ꝛ vīdemie venerunt īimice gētes ꝛ tulerūt oīa vn̄ deberēt viuere. ꝛ ip̄os fame ꝛ gladio pdiderunt.

Meſſis eccleſie virtutes ꝑmium opa.

Malogranatum. Malogranatū cuius cortici ꝯpant' in canticis. gene ſponſe. et eſt arbor medicinalis cui⁹ poma rubea. ꝛ ad edenduȝ amara. Vnde et malogranatum. eo ꝙ multa grana fructus eius habeat.

Omīa ligna. Omnia ſuſtinent flagellum hominis ꝓpter quem et facta ſunt.

Accingite. Sancti ſacerdotes qui comedunt paſcha domini. accingantur baltheo caſtitatis Vnde. ſint lumbi veſtri p̄cincti et lucerne ardē

tes in manibus veſtris. peccatores quos remordet conſcientia. cilicio. vt plangant ſua et populi delicta.

Prius monent ſacerdotes ad planctum. vt ſicut ipſis peccantibus peccauit populus. ita peniteat ipſis penitentibus.

Cõgregate ſenes. Rect⁹ ordo. primũ ſapientes. poſtea terrenis adherentes. vnde ſup. audite hec ſenes et auribus percipite o. h. t.

Nõ multo p⁹. x. t. et duarũ tribuũ venit captiuitas. p aſſirios. et p chaldeos. Que iõ predicit ventura ne cũ venerit putetur caſu accidiſſe. vel ſeuicia hoſtium. ſed ira et cõminatiõe dei. vel certe vt populo agente penitentiã nõ veniat que ventura erat. Poſſũt hec omia referri ad diem iudicij de qua retributiõe oẽs prophete ſcribũt. Vnde iſaias. Ecce dies dñi inſanabilis venit in q̃ eterna damnatõ.

Nũquid nõ. Alimenta. frumẽtũ. ſpũs ordeũ littere. q2 peccãtes patiunt̃ p qualitate peccatoꝝ famez ſermonis dei. et ita conſequent̃ perit leticia. vt q̃ debuiſſent ab apl̃o audire. gaudete in dño ſemp. nunc audiant a domio. beati q̃ lugẽt.

Fruſtra ſunt horrea et apothece. vbi triticum deficit et vinum.

Hec oĩa põt intelligi ſub metaphora eruce. locuſte. bruci. rubiginis. q. ſ. ablatis frugibus et vaſtatis. fames et peſtilẽtia cũcta poſſed erunt

Quid ingemuit. Vel gemebãt pecora exiccatis omnibus ꝓpter peccata hominum

Ad te clamabo. Predictis malis que erãt ventura. propheta in ſui et populi pſona loquitur ad deum.

Notandum q̃ nec propheta. nec populus clamaret ad dominũ niſi p ablationem deliciarum. Qd ad viꝝ quondam iuſtum poteſt referri. qui cum a iuſticia declinauerit. et malum fecerit. p̃ſtine virtutes non ꝓderunt ei. ſed iudicabit eum deus in quibus inuenerit. Miſtice p deſertum figurat̃ gentilitas p ydolatriam flore virtutum deſtituta. Vel ſcd̃m illud. quia multi filij deſerte magis q̃ eius q̃ habet virum. huius deſerti ſpecioſa. i. bona opa et virtutes. ignis. i. dyabolus deuorat. ſic flama conſumit ſtipulã. Sed contra has ſagittas dyaboli debemus clamare ſicut area ſitiens. vt eas e[illegible]guat ros diuine miſericordie. Filij p ſõ

ſ niſi penitueritis prohibitis.

quoniam interiit de domo dei veſtri ſacrificium et libatio. Sanctificate ieiuniũ. vocate cetũ. congregate ſenes et omnes habitatores terre in domum dei veſtri. et clamate ad dominum. A. a. a diei. q2 prope eſt dies domini. et quaſi vaſtitas a potente veniet. Nũquid non coram oculis veſtris alimenta perierunt. de domo dei veſtri leticia et exultatio? Cõputruerũt iumenta in ſtercore ſuo. demolita ſunt horrea. diſſipate ſunt apothece. quoniam confuſum eſt triticum. Quid igemuit animal. mugierunt greges armenti Quia nõ eſt paſcua eis. Sed et greges pecorum diſperierunt. Ad te clamabo domine. quia ignis comedit ſpecioſa deſerti. et flama ſuccendit omnia ligna regionis. Sed et beſtie agri quaſi area ſitiens imbrẽ ſuſpexerũt ad te. quoniam exiccati ſunt fontes aquarum. et ignis deuorauit ſpecioſa deſerti.

(Interlinear glosses:) quia aliter non ſufficit accipere habitũ penitentie. niſi ieiunium alijs bonis operibus exornet̃ et niſi abſtineatur ab omnibus illicitis. — ſ ſinodum — qui morti vicini et ſcientia maturi magis ſuſcipiũt timorem et cultum dei. — ſ ſubaudis cõgregate — qu e eſt eccleſia — ſ omnes ſimul ſ ore corde et opere — Et quia trinitatez offenderant — ſ retributioni. — ſ a quo omia diſpenſantur — ſ ſperata alimẽta quaſi e manibus auferuntur in preſentia veſtra in quibus viuere debuiſſetis. — ſ inſup quod grauius eſt. — ſ pũt — ſ quia iam nõ ibi offert̃ ſacrificium — ſ ablat̃ alimentis et leticia illi quorum deus venter ẽ deficiunt in ſua luxuria et ydolatria et ingluuie ventris et ibi vitam finiunt. — ſ quia deeſt triticum quod reponebatur — ſ vbi recondebatur triticum. — ſ cellaria ſ. i. corda vel terrena abũdantia. — ſ cum omnia ruerint tunc ingemiſcẽt egeſtate bonorum — ſ non homo. non ymago dei viuentis — ſ et cur. — ſ compatus iumentis inſipientibus et ſimil̃ f. e. i. — ſ vite eterne. — ſ populus meus per me clamabit — ſ quod ignis ſolet facere in ſtipula et flama in vepribus hoc facit eruca. l. b. r. — ſ Plana camporum aut prata vel quelibet loca herbis virentia. que paſcua dabant iumentis — ſ vt fruges et poma interirent — ſ non ſolus propheta vel populus per prophetam — ſ non ſoluz homines. — ſ ſuſpexerunt ad te rorem miſericordie flagitantes. — ſ ebibiti et exhauſti a multitudine hoſtium. — ſ me dereliquerunt fontem aque viue — ſ vaſtatio locuſtarum. — ſ omnẽ paſcuã agri.

res qui exiccati ſunt. poteſt intelligi doctrina chriſti. q̃ exiccata eſt in illis. ex q̃ a deo receſſerũt. p ignem libidinis inanis glorie. ingluuiei et iracũdie.

Sicut area deſiderat imbrem. ſic omẽs ille beſtie attrite ſiti et fame clamabant ad dominum.

Ca II

Canite tuba in ſyon. vlulate in monte ſancto meo. Conturbentur omnes habitatores terre. quia venit dies domini. quia prope ẽ dies tenebrarum et caliginis. dies nubis et turbinis Quaſi mane expanſuz ſuper mõtes. popul⁹ multus et fortis Similis ei non fuit a principio. et poſt euz nõ erit vſq3 in annos generationis et generationis Ante faciez eius ignis vorans. et poſt eum exurens flama Quaſi ortus voluptatis terra coram eo. et poſt eum ſolitudo deſerti Neq3 eſt qui effugiat eum Quaſi aſpectus equoruz aſpectus eoꝝ

(Interlinear glosses:) ſ Vt oĩs populus qui ẽ in hieruſalẽ audiat et timeat. — ſ o propheta tu et tui ſocij manifeſte p̃dicate aduentũ nabucd. vel romanorum — ſ in eccleſia. vnde. ſupra montem ex. aſcẽde tu qui e. ſyon. — ſ templo quod mihi ſanctificaui vel chriſto — ſ per penitentiaz. — ſ vt — ſ deditis terrenis. — ſ hoc clamate quia ve. d. d. — ſ vltime captiuitatis vel iudicij vel finis cuiuſq3 — ſ et non differetur. — ſ ſubaudis ſic veniet et expandet̃ ſup mõtes et valles iudeorum — ſ nulla pena poteſt ei cõpari que erit in die iudicij. — ſ deus noſter ignis cõſumens eſt. qui exuret lignum fenum et ſtipulam. — ſ vt nihil inultum relinquat. — ſ quẽ non attigerit. vbi non inueniet materiã combuſtionis — ſ quem attigerit. in cinerem rediget et fauillam — ſ erucarum locuſtarum b. r.

Ca. II. Canite tuba in. Vox dei ad prophetaz et ad alios qui legem obſeruabant. et iterũ p metaphora locuſtarum deſcribit̃ impetus chaldeoruz.

Quia ppe. e. di. In q̃ auferetur lumẽ leticie a iudeis p chaldeos. q2 omnia erant plena penis et cruciatibus. vel damnatis etiam in inferno. caligo tenebrarũ reſeruat̃.

Quaſi mane. Sicut aurora conſurgens. primum occupat mõtes. ſic iuditiuz ab excelſis et potentibus incipiet. vt potentes potenter tormenta patiantur. vel ad litteram ſicut mane cito tenebras fugat. et montes aurora colluſtrat. ita babiloniorum ſup terram veſtram fundet̃ exercitus.

Popul⁹. chaldeorum ne puteſ turbam inualidam ſ populus angelorum vt reddam vnicuiq3 iuxta opera ſua.

Similis. Non fuerũt aſſirij fortiores romanis. nec nabucho. fortior alexandro maximo rege. Sic ergo intelligendũ eſt. nõ fuit gens ſimil̃ aſſirijs. nec rex ſimilis nabucho. a principio. ſ. ex quo reges eſſe cepeſt nec erit vſq3 i ãnos generatõis. i. vſq3 ad alexandrũ qui primus regnauit ſuper totam greciam. et generatõnis. i. vſq3 ad tempus romanorum.

Ante faciẽ ꝛc. Deſcribit aduentum nabuchodonoſor. q̃ quidq̃d attigerit quaſi vorax flama conſumet. quia q̃cunq3 gẽs rumorem eius audiebat. p̃ timore diſſoluebatur. et ſuper eã tranſiſſet. ſicut ignis omia deuorabat nichil integrum relinquens.

Quaſi ortus. Sicut paradiſuſ repletur omni amenitate ſic terra iudeorum plena erat omnibus bonis anteq3 ille vaſtaſſet. ſed ille in deſertum redegit. Vnde ſubdit. Nec e. q̃ e. e.

Neq3. eſt. Voluit fugere ab eo ſedechias et principes eius. ſed deprehenſi ſunt ab exercitu eius. et principibus eius occiſis. ſedechias orbat⁹ ẽ.

et in catena quaſi leo vinctus in babilonem.
¶Quaſi equites. Nõ babilonij equitibꝫ cõparantur. ſed locuſte p̃ tranſla
tionem equites hoſtium dicunt̃ huc illucq̃ diſcurrere.
¶Sicut ſonitus. Ita ſubaudis ſonitus ⁊ terror vocis eorũ cũcta po
pulabitur. ⁊ ſic cuncta vaſtabũt. ſicut flama ſtipulam.

¶Uel ſicut ſonitꝰ q̃
drigarum. ſic erit ſoni
tus locuſtarum. Sup
capita montium exili
ent. vt omnia excelſa
conſcendant
¶Quãdo locuſte a
deo mittunt̃. intantũ
magnũ ſonũ faciunt.
vt a ſexto miliario au
diri poſſit ſonitꝰ eorũ
ſicut tradũt illi in quo
rum fines cõſueuerũt
venire
¶A facie eius ⁊c̃.
.i. a p̃ſentia exercitus
locuſtarum cruciabũ
tur p. ⁊ omnis vultus
ſubaudis iudeorũ re
digentur in ſimilitudi
nem olle que igni ap
poſita nigredie ⁊ fuli
gine circumdatur.
¶Sicut fortes.
Cum chaldei venient
ad portas hieruſalẽ.
vnuſquiſq̃ via qua
primũ venerit ad mu
rum ingreditur. faciẽs
ſibi aditum ĩ muro.
¶Nõ declinabit.
Locuſte ĩplentes opꝰ
a deo ſibi iniunctum
ordinate volabũt. nec
declinabunt in alterã
ptem. ne alia videat̃
impedire aliam
Sed et per fene.
Metaphoram exeq̃t̃
locuſtarum quibꝫ ni
hil inuium. dicit̃ enim
ꝙ quando locuſte p̃
flagello a deo mittun
tur. non ſolum ſuper
domos et muros di
ſcurrunt ſed etiã p̃ inte
riora domorũ huc il
lucq̃ volant
¶Feneſtre quinq̃ ſẽ
ſus. Per quos mors
intrauit. p̃ has ingre
di cupiunt hoſtes et
capere vrbem bone cõ
ſcientie.
¶Intrabũt quaſi
Sicut fur intrans p̃
feneſtram ſolet occul
te rapere. ſic illi clau
ſis ianuis non timore
ſed p̃cipitata audacia.
p̃ feneſtras auiditate
diripiendi intrant.

ſ ad cruciandos quos in poteſtate acceperit
⁊ quaſi equites ſic curꝛent. Si
ſ ſubaudis auditur.
cut ſonitus quadrigarum ſuper
ſ excelſos quoſq̃ et in eccleſie culmine cõſtitu
tos cruciare cupientes
ſ Sic ſaltus emittent ipe locuſte.
capita montium exilient. Sicut
ſ ita venient pati punire
ſonitus flame ignis deuorãtis ſti
ſ locuſte et tamen dum locuſtas legimꝰ babi
lonios intelligimus ſ ita veniẽt p̃parati
pulam Uelut populus fortis pre
ſ tantus erit terror omniũ. tanta cõſcientia
peccatorũ ut nullus luceat. nullus fulgorẽ gau
dij habeat.
paratus ad prelium. a facie eius
cruciabuntur populi. omnes vul
ſ p̃ timore
tus redigentur in ollam. Sicut
ſ ſubaudis viri ſ locuſte per terrã iudeorum
fortes currꝛent quaſi viri bellato
ſ non p̃ portas intrabunt. ſ hieruſalem
ſ omnem munitionem. nec altitudo murorũ
eas tenebit.
res aſcendent murum. viri ĩ vijs
ſuis gradietur. ⁊ non declinabit a
ſ credita ſibi in pecatores ſupplicia p̃ſeque
tur
ſemitis ſuis Unuſquiſq̃ fratrem
ſ p̃prium explentes officium.
ſuum nõ coartabit. ſinguli in cal
ſ ne ſit mora clauſis ianuis.
le ſuo ambulabunt Sed et per fe
ſ .i. non infirmabũt
neſtras cadent. ⁊ non demolien
ſ in munimentis veſtris.
tur Urbem ingredientur. in mu
ſ quas bonis operibus edificabimꝰ
ſ iudeorum
ro current Domos conſcendent.
ſ vt ſagittent in obſcuro r.c.
per feneſtras intrabunt quaſi fur.
ſ a preſentia exercitus locuſtarum ſ yperboli
ce. ſ celum et terra tranſibunt v.a.m. ñ. t.
A facie eius cõtremuit terra. mo
ti ſunt celi Sol ⁊ luna obtenebra
ſ q2 etiam qui ſancti ſunt p̃ſentiam dei abſq̃
formidine non videbunt
ti ſunt. ⁊ ſtelle retraxerunt ſplen
ſ dabit
dorem ſuum. Et dominus dedit
ſ in minimis quoq̃ animantibus magna dei vir
tus oſtenditur ſ .i. demonum qui ſunt caſtra
dei. q2 etiã ei nolẽtes militãt.
vocem ſuam ante faciem exercitꝰ

¶A facie eius ⁊c̃. Quando nutu dei locuſte de loco ad locum tranſe
unt ſua multitudine ſolent radios ſolis a terra excludere ⁊ eã quaſi nubel
obumbrare. Per ſimilitudinem quarũ dicit̃. cum venerint aſſirij. tantus
pauor inuadet iudeos in afflictione poſitos. vt non ſolum terra. ſed etiam
celum et omnia elementa videantur eis eſſe cõmota. Aliter. Poſſunt per
ſolẽ reges intelligi. ioachim pater. et ioachim filius. ⁊ maxime ſedechias

Per lunam regina. p̃ ſtellas principes iudeorum quibꝫ eum capentur ab
hoſtibus. omia verſa ſunt in tenebras.
¶Sol et luna ⁊c̃. Tanta miſerorũ ſupplicia videre non poterunt. ſed
merebunt. et p̃ claro lumine horrendis operientur tenebris.
¶Omnia iſta a loco vbi ſcriptum eſt Canite tuba in ſyon. poſſunt refer
ri ad diem iudicij que
erit terribilis cum dã
nabuntur omnes im
pij. Tũc mouebuntur
celi et terra. ⁊ ſol et lu
na et ſtelle obtenebra
buntur. Sicut dicit
dominus. celum ⁊ ter
ra tranſibunt. ⁊ virtu
tes celorum mouebũ
tur.
¶Et dominꝰ. Et
hoc non faciẽt locuſte
ſ͛ chaldei ſua virtute.
ſed dei voluntate qui ĩ
aduentu hoſtium ĩcu
tiet terrorem nimium
iudeis
¶Magnꝰ enim.
A principio huius p̃
phetie vſq̃ ad hũc lo
cum quo dicit̃. magnꝰ
dies d. ⁊ t. u. cõmina
tio eſt ⁊ deſcriptio eo
rum. q̃ deus populo
peccatori illaturus ſit
ab hoc antẽ loco vſq̃
quo ait. Quare dicũt
in p̃plis vbi ẽ d. e. Co
hortatio ẽ ad peniten
tiam.
¶Et quis ſuſti.
Quaſi aut nullus aut
rarus diem iudicij po
terit ſuſtinere q̃ ñ inſe
p̃beat materiã ſeniẽdi
¶Nũc ergo dicit.
Predicta captiuita
te p̃ ſimilitudinem lo
cuſtarũ inuitat iude
os ad penitentiã vt p̃
dicta mala poſſit eui
tare. q̃ dicat. iõ ſed oĩa
cõminatꝰ ſum vob. vt
p̃ terrorẽ ſupplicij ad
ducã vos ad peniten
tiam peccati.
¶Malicia .i. affli
ctõe penitentiũ. iuxta
illud. ſufficit diei mali
cia ſua. ⁊ ſi ẽ malicia ĩ
ciuitate quã dñs non
fecerit. q2 ideo dixerat
miſericors deꝰ et pati
ens. ne magnitudo de
mentie negligẽtes face
ret ad penitentiã agẽ
dam. ſubdit p̃pheta.
Quis ſcit. q̃ſi hortor
vos ad penitentiã p̃
dico dei dementiã. ſed
tñ q2 p̃fundũ ſapie ⁊ ſciẽtie dei penetrare ñ poſſumꝰ ideo ſentẽtiã opto po
tius q̃ p̃ſumo.

ſui. quia multa ſũt nimis caſtra eius
ſ hinc patet babilonios dei voluntate vẽtu
ros. et eius impio parituros.
quia fortia ⁊ facientia verbũ eius
ſ vindicte ſ etiam bonis
Magnꝰ enim dies domini. ⁊ ter
ſ quis iudeorum potuit euadere de neceſſita
te captiuitatis et mortis
ribilis valde. Et quis ſuſtinebit
eum Nunc ergo dicit dominus.
ſ non ſolum in labijs. ſed toto intellectu. et
voluntate et opatione
Cõuertimini ad me in toto corde
ſ vti futuro ſaturemini ſ vt rideatis ſ vt cõ
ſolemini.
veſtro. in ieiunio ⁊ fletu ⁊ i plã
ſ apite corda veſtra per confeſſionem fi
dei. que quaſi vtres plena ſunt peccatis. et niſi
ſciſſa fuerint: ſponte rumpent̃.
ctu. et ſcindite corda veſtra ⁊ non
ſ Sicut mos erat iudeis facere tempore triſti
tie vel aduerſitatis ſ ſic
veſtimenta veſtra. Et conuertimi
ſ quem fecerunt peccata alienum. ſ et ne de
ſperetis ſi peccata magna. quia maior eſt miſe
ricordia. et non vult mortem peccatoris ſed pe
nitentiam
ad dominũ deũ veſtrum. quia
ſ non ſtatim punit ſed expectat
benignus ⁊ miſericors eſt. patiẽs
ſ p̃ſtans miſericordiã poſt penitentiã de ma
licijs.
⁊ multe miſericordie. ⁊ preſtabilis
ſ quaſi. aut impoſſibile eſt ſciri. aut difficile
ideo tutius eſt agere penitentiam ſ ab ira ad
miſericordiã.
ſuper malicia Quis ſcit ſi cõuer
ſ peccatis noſtris ſ .i. tribuat
tatur ⁊ ignoſcat deus. ⁊ reliquat
ſ .i. poſt ſuum flagellum et vindictã ſ Re
miſſionem peccatorum ſ vnde. immola deo
ſacrificiũ laudis. et r. a. v. t. ſ et accepta remiſ
ſione offeremus
poſt ſe benedictionẽ Sacrificiũ
ſ publice predicate penitentiã in eccleſia.
⁊ libamen domino deo noſtro Ca
ſ bona voluntate oratione operatione.
nite tuba i ſyon. ſanctificate ieiu
ſ ſi nodum vel cogregationem.
ſ Ut qui diſperſus errauit a deo congregatꝰ
in vnum deo placeat
nium. vocate cetum. congrega
ſ ut nullꝰ ſit in ea niſi ſanctꝰ ne paruo fermẽto
tota maſſa corrũpatur
te populum ſanctificate eccleſiam
ſ .lxx. eligite ſ non tam etate q̃ ſapientia.
coadunate ſenes. congregate

¶Canite tuba: Predicatores ⁊ p̃phetas hortat̃ ſermo diuinus ut p̃
dicent penitentiam anteq̃ veniat hoſtilis gladius. quaſi ſupius vos mo
nui ad penitentiam ⁊ p̃ cõmemoratõnẽ crudelitatis hoſtiũ ⁊ per comme
moratõnem mee dementie. nunc autẽ iterũ ⁊ iterũ p̃cipio: canite.
¶Coadunate ſenes. Qui ſũt ſenes ſolummõ etate. iubent̃ adunari

vt ſaltē ī extremo vite tīnio peniteāt. Senes morib⁹ ⁊ ſciā vt alijs p̄beāt exemplū ⁊ doctrinā.

Sugētes vbera. Nulla etas ſit q̄ non conuertat̄. q: nullus eſt ſup terram. nec infans vnius diei ſine peccato eſt q̄ ſi non tenet̄ actuali. tenet̄ originali.

Inter veſtibulū. Duo erant altaria. vnum in templo qd̄ ī cenſi dicit̄. aliud ī porticu ante fores templi. qd̄ holocauſtorum dicitur. vnde dicit̄. inter veſtibulū et al. in ſpacio quod ē inter altare īcenſi. ⁊ holocauſtorum altare.

Plorabūt ſacer. Dicentes. quis infirmatur et ego nō infirmor. quis ſcandaliſatur ⁊ ego non vror.

Eis nationes Demones. q̄ dum ſumus impenitētes. dominantur ⁊ dicūt. ubi eſt deus eoꝝ.

Zelatus eſt. Quaſi cum p̄dicta implessent. p̄plus ⁊ ſacerdotes. amauit de⁹ terram ſuā quā prius cōtempſerat.

Al. Omīs anima terra ē dñi ī qua ſeminat ꝯ3 ſi pepeꝛit zizania dñm offendit. Si vo penitet ⁊ dicit. pce dñe. zelat̄ dñs terra3 ſuā. ⁊ dignat̄ ſuo alloqo dicēſ mittā t. f. ⁊ u.

Et reſpondit. Populo agente penitentiā intantū pcit deus ut eos ſua reſponſione dignos faciat. h̄ quotidie videm⁹ fieri in eccleſia

Ab h̄ loco vſq3 nō confundet̄ p̄pl's meus in eternū. pmiſſio ē bonorum eis q̄ penitentiam egerūt.

Ecce ego. Qui peccātibus immiſi vobis erucaz. l. b. r. p q̄s oēs fruges veſtre ſūt vaſtate. Iā p penitentiam conuſus ſum ad dementiā. ⁊ eruā vos ab aſſirijs. ⁊ ſi ī bonis pſeueraueritis replebo vos omib⁹ bonis.

ſ quibus dicitur. lac potum vobis dedi non eſcam ¦ ſ ex ore infātium et lactentium pfe. l. † ſ ut tpe ieiunij non ſeruiāt operi nuptiali ſed vacēt orationi.

paruulos ¦ ⁊ ſugētes vbera † Egrediatur ſponſus de cubili ſuo. ⁊ ſpō

¦ ſ .i. porticū que veſtit interiorem domū. locus conueniens penitētie et confeſſioni.

ſa de thalamo ſuo ¦ Inter veſtibu

¦ ſ qui debēt flere cum flentibus et alios ad fletum mouere

lum ⁊ altare plorabunt ¦ ſacer

dotes miniſtri domini et dicent.

ſ docet quid ſacerdotes dicere et quomō deū debeāt depcari ſ dimitte peccata ¦ ſ iam tuo. quia penitet. prius non tuus dum peccaret.

Parce domīe parce ¦ populo tuo.

¦ ſ hereditas mea iſrael. ¦ ſ vt ſeruiant gentibus

et ne des ¦ hereditatem tuam ¦ ī op

¦ ſ .ſ. ¦ ſ que cōpātur cruce l. b. r. que dicebāt captiuatis. quare non iuuat vos deus veſter.

probrium ¦ . vt dominētur eis ¦ na

¦ ſ .i. quare permittis dici a populis

tiones Quare dicunt ¦ in populis

¦ ſ quem defenſorē putabāt ¦ ſ .i. vltus ē primum et flagellauit deus populum ſuū. ſed poſtea placatus penitētia corū pepcit populo ſuo

vbi eſt ¦ deus eorum: ¦ Zelatus eſt

¦ ſ animam in qua bonum ſemen ſemīat deus

dominus ¦ terra3 ſuam . ⁊ pepercit

¦ ſ non tantum ad verba ſed ad facta eorum.

populo ſuo . ¦ Et reſpondit dominus et dixit populo ſuo. Ecce ego

¦ ſ panem qui de celo deſcēdit. ¦ ſ vt vet⁹ triſtitia peccatorum. frumēti. vini. olei. i. virtutū leticia temperet̄ ſ quod letificat cor hominis.

mittam vobis ¦ frumentum ¦ . ⁊ vi

¦ ſ quod exhilarat f. h.

num et ¦ oleū ⁊ replebimini in eis.

ſ captiuos.

⁊ non dabo vos vltra opprobriu3

¦ .i. populum aſſiriorum habitantem in partibus aquilonis

in gentibus ¦ Et eum qui ab aquilone eſt. procul faciam a vobis. et

ſ ſi venerit † ſ in aliquam gentē deſertam a deo ſ in qua non habitat ſpūs ſanctus.

expellam eum † in terram inuiam

ſ que non habet dei noticiā ¦ ſ conuertam vt prima pars eius cadat in mare orientale.

⁊ deſertam ¦ Faciem eius cōtra ma

In gentib⁹ illis. ſ. de quibus ſupra. p̄plus multus ⁊ fortis Vel gētibus. i. demonib⁹. Unde. non eſt nobis colluctatio aduerſus c. ⁊ ſan. h̄ a. p. et p. m. h. r.

Ab aquilone. Iuxta litterā nō aquilo h̄ auſter. ſolet locuſtas adducere Nō enim ex frigore veniūt h̄ ex calore. Sed q: de aſſirijs p ſimilitudinem locuſtarum loquebat̄. aquilonē interponit. vt nō verā locuſtā. h̄ aſſirios ⁊ chaldeos intelligamus. vnde. ab aquilone exardeſcēt mala ſup inhabitatores terre.

Faciem ei⁹. Iuxta litterā factum eſt hoc de chaldeis tpe ezechie. qn̄ vna nocte centu3. lxxxv. milia ab angelo in caſtris ſint pcuſſa. ⁊ interfecta eſt illa pars caſtroꝝ q̄ ad mare o. reſpicit. i. ad ſodomā ⁊ poſterior q̄ reſpicit ad mare q̄ ducit ad egiptū quoꝝ corpa q: igne cōſumpta ⁊ in terrā ſūt redacta qd̄ ſequit̄ de fetore non de corporib⁹ aſſiriorū. h̄ miſtice eſt intelligēdum.

Contra mare Miſtice In his qui ei apuerūt ianuā peccati. ad mare o. apud quos vſq3 ad extremū vite pmanſerit aſſirius. i. dyabolus.

¦ ſ Conuertā extremā partē eius ad m. nouiſ. quod ē ad occidentem. et ducit egiptū in cui⁹ littore ſunt gaza. aſcalō. azotus. ioppe. ceſarea et alie ciuitates.

re orientale. ¦ ⁊ extremum eius ad mare nouiſſimum Et aſcendet fe

ſ i eos.

tor eius. ⁊ aſcendet putredo eius

¦ ſ ſupius cominatus. nunc pſpera pollicetur et lacrimas in riſum vertit. † ſ pmiſſionis que ſemē dei ariditate tua perdideras.

quia ſupbe egit ¦ Noli timere † ter

ra. exulta ⁊ letare. quonia3 magni

† ſ miſericordiā tibi. ita vt etiā iumēta tibi mltiplicentur que ſupius fame et ſiti attrita legūtur. et ſolitudines letis nouali bus complentur

ficauit domin⁹ vt † faceret. Nolite timere animalia regionis. q: germinauerunt ſpecioſa deſerti. quia

ſ crucis vel ad litteram. ¦ ſ ſpūſſanctus.

lignum attulit fructum ſuum. ¦ fi

ſ ſermo dei ſ largitatem

cus ⁊ vinea dederunt virtutē ſua3

¦ ſ ſpūaliter † ſ eccleſie ¦ ſ poſt penitentiā qui ante alieni.

Et ¦ filij † ſyon ¦ exultate ⁊ letamini i

ſ non in alijs rebus ſ dabit.

domio deo veſtro. quia dedit vo

ſ chriſtū qui vos docebit omnē veritatē.

ſ .lxx. eſcam

bis doctorem iuſticie. ⁊ deſcende

¦ ſ priſtinam doctrinam fidei ſ veterē legem.

re faciet ad vos ¦ imbrem matutinum ¦ ⁊ ſerotinum ſicut ¦ in princi

¦ ſ nouum teſtamentum ¦ ſ bñdictōis.

¦ ſ Tanta erit abundantia vt poſt ſaturitatē veſtram multa remaneāt in areis et torcularibus ¦ ſ frugibus virtutum faciet vos abundare.

pio ¦ Et implebuntur aree ¦ frumen

ſ hac voce magna copia deſignat̄. vt et alijs poſſint p̄bere quod ipis ſupereſt.

to. ⁊ redundabunt torcularia vi

¦ ſ Per quot annos famē ſuſtinuiſtis. p tot iterum annos duplicabo fructus.

no ⁊ oleo ¦ . Et reddam vobis an

ſ non patiar perire vbertatem. quā perturbanos quos comedit locuſta. bruc⁹

tionibus animi perdidiſtis

et rubigo. et eruca. fortitudo mea

¦ ſ fruges iuſticie

magna quam miſi in vos ¦ . Et co

Mare orientale. Ubi quondam ſodoma fuit ⁊ alie ciuitates que verſe ſunt in mare quod mortuum dicitur. ideo q: ibi nulla viuunt animalia.

Et aſcēdet. Seruat metaphoram. et iuxta ſitum prouintie ſic loquitur. quaſi de locuſtis ⁊ non hoſtibus loqui videat̄. ait enim hieronim⁹. agm̄ locuſtarum ſuo tempe totam iudeam texiſſe. que poſtea miſericordia dei inter veſtibulum et altare id eſt inter crucis et reſurrectōnis locum ſacerdotib⁹ et populis clamantib⁹. parce domine parce populo tuo. vento ſurgente in mare primum et nouiſſimum p̄cipitate ſunt: et cum acerui mortuarum ex undis in littora vtriuſq3 maris eſſent refuſi. putredo et fetor noxi⁹ exiuit. ⁊ aere corrupto hominibus et iumentis peſtilentiam intulit.

Et aſcendet fetor in eos qui ſibi magna promittunt et per ſuperbia3 cadunt ne ſit tutus homo fragilis quanto creſcit in virtutibus tanto timeat ne corruat.

Et deſcendere Quantum ad litterā matutinus imber eſt qui tunc venit quando meſſis ſeritur. Serotinus. qui venit qn̄ meſſis debet colligi. Miſtice matutin⁹ imber eſt fides. ſerotinus pfectio operum Uel imber matutin⁹ cognitio dei que poſt fidem datur. Serotinus cognitionis eiuſdem plenitudo.

Eruca. Que vix mouetur et leni contactu conterit̄. in quo fortitudo dei magna et humana fragilitas monſtratur. ſicut per ſciniphes in egipto que tam parue ſunt vt vix cernantur. poterat quidem deus cuncta diluuio operire vel fulmine cremare. ſed potentiam ſuam et noſtram fragilitatem per huiuſmodi oſtendit. Si enim hec ſunt homine fortiora. vnde gloriatur terra et cinis.

Fortitudo mea magna. Scilicet demones qui vltores ſunt his qui operantur malu3. ſicut ille qui decepit achab. et qui ſaul'em vexauit huiuſmodi tortoribus tradidit paulus peccatores in interitum carnis.

Et laudabitis nomen. Nouacianus ⁊ quidam alij heretici dicūt hominem poſt peccatum nō poſſe ꝑ penitentiam reformari in priſtinum ſtatum. hic error plane hic deſtruit. cum domin⁹ intantū recipit penitētes vt vocet populum ſuū. et aſſerat non cōfundendos. et ſe in medio eorum habitaturū. et eos nullū alium habituros dominū. ſ; in eū toto corde confiſuros qui in eis maneat ineternum.

Effundā ſpiri. Hoc factum eſt ī die pentecoſtes. Vnde petrus. Neqꝫ enim hij ebrij ſunt cū ſit ho. d. t. ſ; hoc eſt qḋ ꝑ iohel ꝓphetam dictum eſt.

Effundā ſpiritū. m. Effuſio largitatē deſignat muneris q̄ nō in paucos vt in veteri t. ſ; in omnes credentes ſunt dona ſpūs. et in omnem c. quia nō eſt diſtinctio iudei et greci. ſ; omnes qui credūt vnū ſunt in chriſto

Effundam ſpi. m. Qui ſe dicit ī chriſtū credere. ⁊ non credit ī ſpiritumſanctum. nōdū habet claros oculos. vt videat ſalutare dei. Vnde baptiſati a iohanne in nomīe venturi. i. dñi ieſu. q; dixerūt. Sed neqꝫ ſi ſpirituſſanct⁹ eſt audiuimus. iter baptiſantur imo verum baptiſma accipiūt. quia ſine ſpirituſancto et miſterio trinitatis quidquid in vnam et alteram perſonam accipitur imꝑfectum eſt.

Effund am ſpi. m. Cum petrus tempore quo paſſus eſt dominus hanc ꝓphetiā; ex pletam dixerit. videndum eſt. quomō ea q̄ ſequentur ꝑdictis conuenienter coaptari poſſint. Cum enim preceſ-

ſi ꝑmāſeritis in incepto opere
medetis veſcentes ⁊ ſaturabimini
et laudabitis nomen domini dei
ſ et merito.
veſtri. qui fecit vobiſcum mirabi-
ſi permanſeritis in incepto opere
lia Et non confundetur populus
meus in ſempiternū. ⁊ ſcietis q;
in medio iſrael ego ſum Et ego do
ſ quia pater in filio. et filius in patre ſpirit⁹ in vtroqꝫ.
minus deus veſter. ⁊ non eſt am
ſ et ideo ſ hec quoqꝫ ꝓmittunt penitentib⁹
plius ⁊ nō confundetur populus
ſ vnde iſaias. et videbit omnis caro ſ. d. aliter enim non videbit. niſi effundat gratia ſpirituſſancti.
meus ineternū; Et erit. poſt hec
effundam ſpiritum meum ſup om
ſ agabus prophetauit in ceſarea et in anthiochia prophete plurimi. et quattuor filie philippi euangeliſte ꝓphetauerunt ſ qui maioris meriti ſ poſt non ſtatim.
nem carnem. ⁊ prophetabunt fi-
ſ qui minoris ſ ꝓuectōris etatis ſ Senex erat paulus quando dictum eſt ei. Tranſi in macedoniam.
lij veſtri ⁊ filie veſtre Senes ve
ſ qui vincunt malignum ſ iuuenis erat paulus quando in via cecatus. et poſtea in extaſi factus raptus eſt in ꝑadiſum et audiuit archana verba
ſtri ſomnia ſomniabunt. ⁊ iuue-
ſ qui adhuc ſpiritum timoris habent quem
nes veſtri viſiones videbunt Sz
ꝑfecta caritas foras mittit
et ſuper ſeruos meos ⁊ ancillas in
ſ reſuſcitatus a mortuis
diebus illis effundam ſpiritū me

ſiſſet a principio ꝓphetie comminatio. quā fecit deus peccanti populo. et poſt comminationē commonitio ad penitentiā. ⁊ poſt commonitionē fiat cōmemoratō ꝑmiorum que daturus eſt deus in futuro. videtur confuſio ordinis ꝙ ḣ in medio interponit de his que facta ſunt tempe reſurrectōis q̄ data etiam ſunt in ꝑmium fidei. Dicunt autem quidam ea q̄ in vltimo tempore generaliter ꝓmiſſa ſunt. nunc ex pte cōpleri. ⁊ quia ꝑmium futurorum in ṗmo aduentu apoſtoli ſentiebāt. quaſdam ṗmitias mirabiliū ex pletas cōmemorat tam petrus q̄ȝ alij apſi. vt donec veniat quod ꝑfectū eſt. id qḋ ex parte ꝑceſſit ſentiamus. Quidā dicūt eſſe apłice cōſuetudinis vt quidquid viderunt vtile audientib; et non repugnare ꝑſentib;. de teſtimonijs alterius tempis confirment. nō vt audientium abutant ſimplicitate. et impitia. ſicut mentit porphirius. ſ; iuxta apoſtolū ꝑdicant oportune importune. ⁊ ſequētes regulam ꝓphetarum. quicqd iudei in vltimo tempore ſibi carnaliter repmittunt ſpūaliter in ṗmo aduentu domī dicūt eſſe cōpletum.

Iuuenes veſtri. Vel iuuenes id eſt credentes. viſiones. i. ꝓphias intelligent.

Sed ⁊ ſuper. Non quidem ꝓphetabunt. nō ſomniabunt: non videbunt viſiones. ſ; ſola effuſione ſpirit⁹ contēti fidei ⁊ ſalutis gratiā ꝑdicabunt.

Et dabo. Prodigia data ſunt in celo tempe natiuitatis quādo noua ſtella viſa eſt. et paſſiōis quādo ſol obſcuratus eſt. ne videret dominū pendentē in cruce. vel ne inimici fruerent ſuo lumine. In terra ſigna dedit q̄ illo moriente contremuit. Quo inſolito motu petre ſciſſe ſunt. et monumenta apta.

Et ignem. i. ſpiritūſanctū quem in pentecoſten ſuper apłos infudit. ⁊ quotidie in baptiſmo tribuit. q̄ ignis illuminat credētes ⁊ cōſumit vicia ꝑ vaporem cōpunctio lacrimarū accipit. vnde quidam compuncti corde dixerunt apłis. qḋ faciemus viri fratres

Et luna: Vel luna non eſt verſa ī ſanguinem hyſtorialiter. ſ; iudeos blaſphemiarum ⁊ negationis in chriſtum horrore coopertos eterno teſtimonij ſui ſanguine cōdēnauit dicētes. ſanguis eius ſup nos ⁊ ſup filios noſtros.

Dies. Reſurrectōnis. qui eſt magn⁹ credentibus electis dyabolo et omnibus reprobis horribilis. añ hūc diem ſol vertetur ī tenebras ⁊ luna in ſanguinem dum domin⁹ pendet in cruce ł iſtud reſtat faciendum ante diem iudicij qui adeo magnus et horribilis vt in eo etiam colūne celi dicantur contremiſcere.

Quia in mōte. Syon turris. hieruſalem reliqua pars vrbis vnde. de ſyon exibit lex ⁊ verbum domini de hieruſalem de qua dicit etiā. nō capit ꝓphetaȝ ꝑire extra hieruſalem.

De ſyon exierunt apoſtoli et primitiua eccleſia. quia vno die crediderunt tria milia et altera die quinqꝫ milia. et deinceps mlta milia. de quib; iſaias. niſi dominus reliquiſſet nobis ſemen q̄ſi ſodoma fuiſſemus. et q̄ȝuis ſint multa milia. dicit reſiduos. et quaſi reliquias vocari a deo. quia pauci ſunt vocati ad comparationem eorum qui in infidelitate remāſerunt. Allegorice. ṗncipiū eorū q̄ ſaluati ſunt. eſt in ſpelunca et viſione pacis.

ſ Signa
um. et dabo prodigia in celo. et
ſ quando iam mortuo chriſto apertum eſt latus. et contra naturam ſanguis et aqua ꝓfluxit. vnde. quare ergo rubrum eſt indumentum tuum ſ hic ignis ī credentibus habet lumē. in īcredulis tenebras que dicunt vapor fumi.
in terra ſanguinem. ⁊ ignem et
ſ non q; mutatus in tenebras. ſed quia mundo induxit tenebras
vaporem fumi. Sol vertet in te-
ſ hoc et ſi euangeliſte non memorant. tamē ad litteram factum eſſe credimus
nebras. ⁊ luna in ſanguinem. an
teqꝫ veniat dies domini magnus
⁊ horribilis Et erit. omnis qui in
ſ credendo et operando quod perfectorum eſt qui corde credunt et ore confitentur. et ope implent. alioquin nō omnis qui dicit domine d. i. i. r. c.
vocauerit nomen domini ſaluus
erit. quia in monte ſyon et hieru-
ſ ſpiritualis ſ loquens in iſta prophetia ꝑ iohel.
ſalem erit ſaluatio. ſicut dixit do
minus. et in reſiduis quos domi-
nus vocauerit.

Ca. III.

Quia ecce in diebus illis et in tempore illo cum conuertero captiuitatem iuda et hieruſa-

Videndum eſt vt hec omnia ꝑ tropologiam ad tempus paſſionis et reſurrectōnis referamus. ſicut petrus et paulus retulerunt. Neqꝫ enim fieri poteſt vt ſupiora tempore paſſionis. et que ſequūt intelligamus in die iudicij. cum inferiora ſupioribus connecti. et vno tpe cuncta ꝑpetrari. per ḣ oſtendat qḋ ſequit Quia ecce in diebus illis ⁊c. Ca. III.

Quia ecce in diebus. Cum ſaluatio fuerit facta in ſyon ⁊ hieruſalem iam appropinquante die iudicij. iudeos qui ꝓpter infidelitatē fuerūt captiuati ꝑdicantibus helia et enoch. conuertam ad fidem. et ſic omnis iſrael ſaluus fiet. non tantum de duab; ſ; etiam de x. tribub; Et cū ḣ impletum fuerit. congregabo o. gē. hoc quidam puerilit intelligunt ꝙ in valle que eſt in latere montis oliueti. deſcenſurus ſit dominus ad iudiciū qḋ friuolū eſt. q; nō ī tra ſ; in ſpacio huius aeris ſedebit contra locum mōtis oliueti ex quo aſcendit. ⁊ ſicut iohannes criſoſtimus dicit angeli deferent añ eum ſignum crucis. Ioſaphat autem interꝑtatur iudiciū domini. ad iudicium ergo domini congregabuntur non ſolum iudei qui credere noluerūt ſ; omnes impij qui ab initio mundi fuerunt. Iuſti vero non deſcendent in vallē iudicij id eſt damnationis. ſed in nubibus eleuabuntur obuiam chriſto.

Poſt q̄ ꝑdicauero cecis viſum. ⁊ captiuis remiſſionē. ⁊ liberauero eos qui dominū confitent̄ et qui verſant̄ in eccleſia in qua viſio eſt pacis. congregabo omnes gentes q̄ credere noluerunt. ⁊ illas deducam in vallem ioſaphat. i. de ſublimibus ad inferiora detrabam. omnis enim q̄ pro peccato ſuo iudicat̄ in valle ponit̄ q̄ dicitur ioſaphat. i. iudicium domini. Qui enim credit in dominū nō iudicabit̄. qui nō credit iam iudicat̄ eſt. i. damnatus.

Poſſunt h̄ omnia referri ad aſſirios et chaldeos qui in iudicio damnabunt̄ ꝑpter hec mala que intulerūt iudeis. Qui q̄uis leganſ̄ immiſſi a deo ad puniendos iudeos. tamen iuſte damnantur quia victoriā non virtuti dei. ſ̄ ſibi attribuebant. Poſſunt etiā h̄ verba referri ad hereticos et ſuꝑbos doctores q̄ prauo verbo et exemplo diſſipant. et ad ritus gentiliū deducunt. Prelat⁹ puerum in lupanari ponit. et puellā vendit pro vino. q̄ videt implicitos luxuria et aliis vicijs. et nō arguit gratia turpis lucri.

Uerūtamen ⁊c. Hoc iudei cōtra tirū et ſidonem et paleſtinos dici arbitrantur. quod tpe captiuitatiſ iudaice. quando victi ſunt iudei a romanis populū dei ꝑſecuti ſūt imo deum in populo. Ultionē ergo ſanguinis chriſti ⁊ ſubuerſionem bieruſalem q̄ dei iudicio accidit contra tirum et ſidonem pro ſe accidiſſe cōfirmant.

Tyrus et ſidō ciuitates gentilium. ſociātes ſe philiſteis babitantibus in paleſtina ſepe afflixerunt populum dei. iō arguet eos domin⁹. Tyrus ē anguſtia. ⁊ ipſi anguſtiabant ꝑplm dei. Sydō venatio. et ipſi venabantur populum ad mortem.

lem. congregabo omnes gentes. ⁊ deducā eas in vallem ioſaphat
non potentia maieſtatis ſed veritate ratōis eos conuincens. qui diuiſerunt hereditatē meam per diuerſos errores. i. diiudicabo
et diſceptabo cum eis ibi ſuper populo meo et hereditate mea iſrael.
vbi ad modum gentium, alij iouem colerēt alij iunonem. et huiuſmodi
quos diſperſerunt in nationibus
vt vna pars terre vni deo ſeruiret. alia alij. creta ioui. tracia marti ‖ quot ex eis acciperet in ſeruos et ancillas. et quot vnuſquiſq; princeps.
⁊ terram meam diuiſerunt. ⁊ ſuper populum meum miſerunt ſortem
vt cōtra naturam operarent̄ turpitudinem in maſculos
Et poſuerunt puerum in proſtibulo. ⁊ puellam vendiderunt pro vino vt biberēt.
preponentes gulam et ingluuiem ventris libidini. abutentes pueris loco feminarum ‖ ſubaudis commune eſt. vt ſēper impugnetis me in mea hereditate
Uerūtamē quid vobis et michi tirus et ſidon. et omnis terminus paleſtinorum.
qui bibebant ſanguinem populi mei. alias dei. ‖ i. nūquid ſemper pugnabitis contra me. ‖ vel de vobis
Nunquid vltionem vos reddetis mihi. ⁊ ſi vlciſcimini vos cōtra me
ſubaudis ad tempus ‖ qualia feciſtis talia reddam vobis. interfeciſtis: interficiemini. perſecuti eſtis: perſecutionē patiemini ab hoſtibus veſtris.
cito velociter reddam viciſſitudinem vobis ſuper caput veſtrum.
hec omnia et ad diem iudicij poſſunt referri non diſcrepante vindicta licet in tempore a ſuperioribus diſcrepare videantur.
Argentum enim meum et aurum tuliſtis. ⁊ deſiderabilia mea. et pulcerrima intuliſtis in delubra veſtra.
eloquia. ‖ intelligentiam ſcripturarum. ‖ ſubaudis vaſa vel ornamēta tēpli ‖ que in eccleſia ‖ erroribus veſtris mancipaſtis. ‖ in tēpla deorum
Et filios iuda et filios bieruſalem vendidiſtis filijs grecorū vt longe faceretis eos de finibus ſuis. Ecce ego ſuſcitabo eos de loco in quo vendidiſtis eos. et conuertam retributionem veſtram in caput veſtrum.
ſed ‖ ab hereſi ‖ o heretici ‖ ſeductos
Et vendam filios veſtros et filias veſtras in manibus filiorum iuda. ⁊ venundabūt eos ſabeis genti longinque. quia dominus locut⁹ eſt. Clamate hoc in gentibus. ſanctificate bellum. ſuſcitate robuſtos. Aſcendant omnes viri bellatores. Concidite aratra veſtra in gladios. et ligones veſtros in lanceas. infirmus dicat: quia fortis ego ſum. Erumpite et venite omnes gentes de circuitu. et congregamini. Ibi occumbere faciet dominus robuſtos tuos. Conſurgant ⁊ aſcen-
o ſancti iudicaturi gentes ‖ quod dictur⁹ ſum ego ‖ preparate vos ad bellum in iudicio ‖ ad prelium. ‖ perfecti omne ſtudiū quo animas ſuas excolebant ad pugnandum ꝑ alijs ꝑparent. ‖ vnde terram fodiebatis. ‖ nec ſolos maiores moneo. ſed etiam infirmus et ſimplex id ē mitis conualeſcat ‖ ad iudicandum ‖ de ſepulcris ‖ ad iudicium dei ‖ que populum dei ꝑſecuti eſtis. ‖ in illo iudicio. ‖ o mala generatio ‖ demones qui ſua virtute cogunt recedere a lege dei. ‖ de ſepulcris ‖ mali ſemper deſcendunt

eſt. Quia titus et veſpaſianus captiuatis iudeis rome templū pacis edificauerunt in quo vaſa templi et vniuerſa donaria cōſecrauerūt. Eo etiā tempore filij iuda ⁊ bieruſalem. non filij .x. tribuū q̄ vſq; hodie apud medos tenent̄. venditi ſunt filijs grecorū. ⁊ exterminati de finibꝰ ſuis. et totus orbis iudaica captiuitate cōpletus eſt.

Ecce ego. Delirant iudei q̄ in vltio tempore congregandi ſunt a domino et reducendi in bieruſalem. ⁊ q̄d dominus tradet manibus ipſorum filios et filias romanorū vt iudei vendant eos nō vicinis. ſed ſabeis genti longinque.

Poſt aduentum ſuum dominus quotidie iacentes in errore qui prius ſteterant in eccleſia ſuſcitat ad penitētiam. et reddit doctoribus eccleſie. In q̄ reddit hereticis vicē vt filios quos illi ī miſticis erudierant et in carnalibus. tradat in manibus principū eccleſie. vt cum ceperint eos vendant ſabeis. et faciāt eſſe captiuos et ad meliora cōuerſi ſeruiant eccleſiaſticis inſtitutis.

Et vēdam fili. Hoc ex ꝑte impletum eſt tempꝰe cyri qn̄ reuſi iudei de captiuitate multos chaldeorum ſecum adduxerunt. tā eos qui ſpōte ſe ſociauerunt q̄ etiā eos q̄s ipſi comparauerunt. et quos poſtea vendiderunt. Saba regio vltra fineſ ethiopie. de q̄ regina ſaba fuit.

Clamate hoc. Iudei litteratores dicunt. quia cum venerit chriſtus eorū. ⁊ aurea bieruſalem deſcēderit de celo. fere gentes. gog ⁊ magog. venture ſunt contra iudeos in bellum. quas diuinus ſermo hortatur vt dimiſſa agricultura ꝑparent ſe in bellum contra iudeos. et cōtrahant ſecum auxilia omniū gentium. quos domin⁹ ad hoc yronice ꝓuocat. quia nō iudei. ſ̄ ipſi ſunt ibi interficiēdi. Unde dicit. Ibi domin⁹ faciet occumbere robuſtos tuos o gog. ⁊ magog. Sed melius ad diem iudicij hec referuntur ſcd̄m tropologiam. ⁊ monet deus ſuos vt ꝑparent ſe ad vindicandum et pugnādum cōtra inimicos.

Per tyrū et ſidonem poſſunt intelligi gentes. et maxime romani qui ꝑſecuti ſunt apl̄os et martires chriſti. Unde damnabuntur in die iudicij. Per eos qui argentum et aurum tulerunt. ſignificantur heretici qui auferunt argentum de eccleſia diuini eloquij. aurum ſpiritualis intelligentie et ad ſuos errores cōuertunt. et filios eccleſie vendant dyabolo. et faciunt ethnicos. vt longe ſint ab electorum numero.

Nunquid vltionem. Sicut deus in ſuis veſtiri. paſci. et refici dr̄. ſic et affligi et pati ꝑſecutōnem.

Argentum enī. Hoc q̄d dicit q̄r tirij ⁊ ſydonij abſtulerūt vaſa d̄ domo dei. narrat hyſtoria. quia hoc fecerūt chaldei. In quibus vaſis cū poſtea biberet balthaſar ꝓnepos nabuchodonoſor. ſtatim regnū eius a babilonijs tranſlatū eſt ad medos. Sed quia poſt diem domī magnum et horribilem hec futura dicunt̄. que apl̄i in reſurrectōne domī interꝑtant̄: et hebrei in futurū iudicij tp̄s differūt. magis de romanis intelligendum

Iuxta tropologiā gentes demonū ⁊ eos qui q̄tidie cōtra eccleſiā pugnāt et ſub antichriſto pugnaturi ſunt poſſumus accipere. qui ideo cōgregant̄ vt ꝑeant.

Conſurgant et. Alij dicūt gentes damnandas moneri vt ſurgant ad iudicium ſue damnationiſ. ⁊ yronice monent̄ vt ꝑparent ſe ad bellum in quo ſunt interficiendi. q̄r cōſumata ē malicia eorum.

Quidam in bonum hoc interꝑtantur. ⁊ dicunt gentes aſcendere ī vallem ioſaphat q̄ interꝑtatur iudiciū domini. ⁊ ibi ſedere dominū ad remunerandos bonos qui de circuitu congregabunt̄ contra aduerſarios dei.

et ſuccidēt meſſe3 bo
ſtium 7 calcabunt eos
quia malicia coꝛu3 cō
pleta eſt. 7 intantū ex
uberant muſta id eſt
malicia coꝛum vt toꝛ
cularia capere nō poſ
ſint. 7 vt ſciamus de
qua vindemia loqui
tur. addit. multiplica
ta eſt m. e. ſ. qui cōtra
deū cōgregati ſunt:
Iudei ꝯ interptan
tur de gog et magog.
quas arbitrant' poſt
mille annos reſtituta
hieruſalem contra po
pulum dei in vallem
ioſaphat venturas. 7
ibi vindemiandas
In valle conciſi.
Vallis cōciſionis di
citur ſententia dei q̄ ꝯ
cidet et ſeꝑabit electoſ
a repbis.
Sol 7 luna In
quo die toꝛmēta per
euntiu3 ſol et cetera ſi
dera non poterunt in
tueri. ſed retrahēt ful
goꝛem 7 ſeueritatē pu
nientis aſpicere nō au
debūt. nō ꝙ damnā
da ſint dei iudicio. ſꝫ
quia omīs creatura ī
toꝛmētis alioꝝ̄ d' ſuo
iudicio ptimeſcat. vn̄
nā et virtutes celoꝛu3
mouebuntur.
Adueniente xpo ſo
le omīa luminaria vi
debūt' minoꝛari a ſuo
ſplendoꝛe Vnde do
minus. ſol obſcurabit'
7 luna nō dabit lumē
ſuum. et ſtelle cadent
de celo Vel etiā repꝯ
omīa videbuntur ob
tenebrari.
Et dominus de
Cū oīa obtenebrata
fuerint. dn̄s quaſi leo
de ſyon. i. de eccl'a cō
ſtante ex angelis 7 ho
minibꝫ. tā excelſa 7 ter
ribili voce cōtra repꝛ
bos clamabit vt car
dines celoꝛum et terra
rum fundamēta qua
tiantur. 7 ipſe ſeuerus
malis. ſuis erit ſpes. li
berans eos. et dabit
eis foꝛtitudinem q̄ ſūt
filij iſrael. contēplātes
deum.
Et ſcietis quia
In iudicio ſcient et q̄
punient' et q̄ aſſument' ꝙ dn̄s habitet in ſyon 7 in chꝛiſto monte ſuo. vl' in
eo qui ſe dignum deo habitaculum ꝓparauit
Hoc iudei ad fabulam mille annoꝝ̄ referunt qn̄ putāt chꝛiſtu3 habita
turū in ſyon 7 in hieruſalē aurea 7 ſanctoꝛu3 populos ꝯgregandos vt q̄ ī
iſto ſeculo oppreſſi ſūt ab alijſ. in illo impent cunctis nationibꝫ.
Et erit hieru. Et poſt diē iudicij hierl'm cōſtans ex angeliſ 7 homi

dant gentes in vallem ioſaphat.
quia ibi ſedebo vt iudicem omneſ
ſ Que preuaricate ſunt leges meas ſ Sen
tentiam iudicij.
gentes in circuitu Mittite falces
ſ o ſancti
quoniam maturauit meſſis. Veni
ſ ad iudicandum veſtros pſecutoꝛes. ſ per
meſſem maturam et toꝛcularia redundantia.
conſūmatio peccatoꝛu3. et finis ſeculi oſtendit'
te 7 deſcendite. quia plenum eſt
toꝛcular. exuberant toꝛcularia. qꝛ
ſ et ideo ſ o
multiplicata eſt malicia eoꝝ̄ Po
ſ congregamini ad damnationem veſtram.
puli populi in valle conciſionis.
ſ vindicte ſ Sententia iudicij domini.
quia iuxta eſt dieſ domini in val
le conciſionis Sol 7 lun: obtene
brati ſunt. 7 ſtelle retraxerunt ſplē
doꝛem ſuum. Et dominus de ſyō
rugiet. 7 de hieruſalem dabit vo
cem ſuam. Et mouebuntur celi et
terra. 7 dominus ſpes populi ſui.
ſ o electi.
7 foꝛtitudo filioꝛum iſrael Et ſcie
tis quia ego dominus deꝰ veſter.
ſ in medio electoꝝ̄ mēte celeſtia cōtēplanti
um et in culmine virtutum poſitoꝝ̄
habitans i ſyon in monte ſancto
meo. Et erit hieruſalem ſancta. et
alieni non tranſibunt per eam am
plius. Et erit. in die illa ſtillabunt
montes dulcedinem. 7 colles flu
ent lacte. Et per omnes riuos iu
de ibunt aque. 7 fōs de domo do
mini egredietur. 7 irrigabit toꝛren
tem ſpinarum Egiptus in deſola
tione erit 7 idumea in deſertum ꝑ
ditionis. pꝛo eo ꝙ inique egerint i
filios iuda 7 effuderūt ſanguine3
innocentem in terra ſua. Et iudea
ineternum habitabitur. 7 hieruſa
lem in generationem 7 generatio
ſ vindicando ſ martirum chꝛiſti
nem Et mundabo ſanguinem eo
ſ que3 inultum vſq3 ad diem iudicij dimiſi.
ſed ibi vindicabitur. Quo vindicato: commo
rabitur dominus in multitudine ſanctoꝛum
rum que3 nō mundaueram. 7 do
minus commoꝛabitur in ſyon.

Incipit pꝛologus in amos pꝛophetam.

OZias rex
cum dei religio
ne3 ſolicite emu
laretur. nimio
religionis amo
re pꝛouocatus.
contra pceptum legis moyſi arre
pto thuribulo vt hyſtoꝛia libꝛi ſe
cundi ꝑalipomenon oſtendit. ſa
cerdotale officium pſumere cona
tus eſt. Ob eam rem terremotum
in templo dei conſtat exoꝛtū Cuiꝰ
etiam zacharias pꝛopheta memi
nit. Ante hunc itaq3 terremotum
amos pꝛopheta tempoꝛibus pre
dicti regis 7 tempoꝛibus ieroboā
filij ioas regis iſrael: in eas gen
tes que lectione compꝛehenſe ſunt.
iram dei ob eas cauſas quas me
moꝛauit affuturam denunciat Et
quia idem pꝛopheta in ſequenti
bus ait Sup tribus impietatibꝰ.
7 ſuper quattuoꝛ non conuertam
eum. tercio peccatoꝛum indulgen
tiam deum dare poſſe ſignificat.
quem quarto eadem peccata ad
mittentibus nec penitentiam nec
indulgentiam daturum enunciat
Nam ꝑ ignis ſimilitudinem que3
in pdictas gentes imittendu3 pre
dixit. grauem atq3 inreuocabilem
dei iram ad euerſionem earunde3
ciuitatum pꝛoceſſuram voluit de
monſtrare.

Item alius pꝛologus.

AMos pꝛopheta paſtoꝛ
7 ruſticus et ruboꝛum
moꝛos diſtinguēſ. pau
cis verbis explicari nō

nibus. erit abſq3 aliq̄
cōtaminatōe quā ꝑuſ
contraxit ex cōmixtio
ne maloꝝ. 7 alienus. i.
dyabolus vel aliqua
ꝑua cogitatō. non re
ꝑiet viā in iuſtis ha
bentibus dei pacem.
Et erit in die il.
Dn̄o habitāte ī ſyon
poſt aſcenſionē ad ce
los vel poſt diē iudi
cij mōtes. i. apl'i 7 celſi
pdicatoꝛes abūdabūt
ſuauitate ſapientie et
diuini eloquij. 7 ſtilla
bunt ex eis ſpūales g
tie. 7 colles. i. nō habē
tes tantā plenitudinē
intelligentie. emittent
lac. q̄ nutrit' īfantia ec
cleſie. 7 ꝑ oēs riuos iu
de. i. ſup credētes et fi
lios eccleſie abunda
bunt aque. i. ſpūales
gratie. qa nihil in eis
aridum erit.
De domo domi
Id eſt ꝑmitiua eccl'a.
egreditur fons bapti
ſmatis 7 doctrine q̄ ir
rigat coꝛda gentilium
q̄ ſpinis vitioꝝ. 7 acu
leis malarū cogitatio
num pungebantur vt
ibi oꝛiant' floꝛes xꝑtu
tu3 vbi ꝑus oꝛiebant'
punctōes vitioꝛum.
Egiptus in de
Hec etiā iudei referūt
ad tpſ q̄ ſuū meſſiam
expectāt. ſꝫ meliꝰ ad di
em iudicij vel reſurre
ctōnis referunt'. Egi
ptus interptat' meroꝛ
vel tenebre vel perſe
quens. Idumea terre
na vel cruenta. Qui g
ſāguinē martirū fude
rūt 7 terniſ opibꝫ vaca
uerūt ꝑpetua dānatōe
oppꝛment'. qꝛ q̄tidie ꝯ
filios eccl'e mala opāt'
7 ſanguinē eoꝝ̄ deci
piendo effundunt
Et iudea. Pro
uintia confeſſionis et
gl'e 7 urbs in q̄ gl'a dei
cernit'. erit eterna dei ha
bitatō. nō ī vnā tm̄ ul'
pl'es generatōnes. ſꝫ in
generatōe3 7 g. i. duabꝫ
generationibus eoꝝ̄
qui de iudeis vel gen
tibus crediderunt
Et mundabo.
Mundat dn̄s ſanguinem peccatoꝝ̄ in euāgelio quē ꝑus in lege non mun
dauerat'. peccatoꝛes 7 immūdos ibi relinquendo. Concluſit enim oīa ſub
peccato. vt omnium miſereretur.

Ca. I.

Verba amos. Hiero. Amos non ad hieruſalē ſ; ad iſrael in ſamaria prophetat. q̄d apparet ex eo quod ſcriptū eſt. Miſit amaſias ſacerdoſ bethel. ad ieroboā regem iſrael dicens. Rebellauit ꝯtra te amos in medio domus iſrael. Et poſt paululū dixit amaſias ad amos. Q videns fuge in terram iuda. ⁊ ibi ꝓphetabis. ⁊ in bethel non adijcies. q: ſāctificatō regis ⁊ domus regni eſt. Cui reſpondit amos. Non enim ſum ꝓpheta. nec ꝓphete filius. ſ; opilio. ruborū moros diſtinguēs. tulitq; me dn̄s cū ſequerer greges ⁊ dixit. Vade ⁊ ꝓpheta ad populum meum iſrael.

Hiero. Ozias imperium vel fortitudo domini. Jeroboam iudicatio. vel cauſa populi. vel diuiſio populi. vel mora vel temporalitas. Thecue clangens tuba. amos auulſus. Tempe ergo quo ꝓplus auulſus a domino erat. vel a regno dauid. amos ſic clangens tuba: cecinit ſup iſrael. q̄ quondā erat rectiſſim⁹ deo. dū ozias regnaret in iudea in quo ꝓpter templum ⁊ ſancta ſanctorum manebat fortitudo domini. ⁊ regebat confitentē ꝓplm. Sed ieroboam q̄ fuit cauſa diuiſioniſ ꝓplī. regnat ī iſrael ydolis ſuuētē.

Ozias idem ē qui et azarias. qui indebitum ſacerdotium ſibi vendicans. ꝑcuſſus eſt lepra in fronte. ſ; ⁊ terremotus factus eſt magnus ꝑ totam hieruſalem. Jeroboā vero fuit ꝓnepos hieu. cui hieu dominus ꝓmiſerat q̄ vſq; ad quartā generatōnem ex ſemine eius eſſent reges ſuper iſrael. et in ſ; ieroboam ꝓmiſſio illa cōpleta eſt.

Dominus de. Naturale eſt ut oēs q̄ volūt rem rei cōparare. ex eis reb⁹ ſumāt cōꝑationes quas ſāt expti. et in quib⁹ nutriti.

Verbi gratia. Naute ſuos inimicos ventis. damnū naufragio triſticiam tempeſtati. leticiā vero ⁊ ꝓſperitatē placidiſſime aure. equora cāpis: aſſimilant. Sic paſtores rugitui leonis ſuū timorē ſimılāt. inimicos dicūt leones vrſos vel lupos. Sic iſte qui fuit paſtor pecorū timorē dei rugitui cōꝑat

poteſt. Quis enim digne exprimit tria et quattuor ſcelera damaſci gaze. tyri. idumee filiorum amon ⁊ moab. et ſeptimo octauoq; gradu iude ⁊ iſrael. Hic loquit̄ ad vaccas pingues que ſunt in monte ſamarie ⁊ ruituram domum maiorē minoremq; teſtat̄. Ipſe cernit fictorem locuſte. ⁊ ſtantem dominū ſuper litum murum velut adamantinum. ⁊ vncinum pomorum attrahentem ſupplicium peccatoribus ⁊ famem in terra. non famem panis neq; ſitim aque. ſed audiendi verbum domini. Non dixit verba ſed verbū. Amos vero interpretat̄ onuſtus. Hic amos ſpūali gratia plenus. ꝓphetauit inter ceteros ꝓphetas. Nō enim ipſe ſolus erat prophetes. ſed etiā alij. Eſſe quippe non poterat prophetes niſi ante paſtor fuiſſet. Qui etiam tuba ſua clangit ꝑ ſingulos dies erudiens ⁊ docens in eccleſia. In veritate enim vox omniū prophetarū tanq; tuba ſpiritualis eſt pręḋicāſ in eccleſia ſcd̄m quod ſcriptum eſt. Aſcende in m. e. t. q. e. ſ. exalta vocem tuā q̄ ꝑdicas hieruſalem.

Item alius prologus.

Hic amos propheta nō fuit pater yſaie prophete quāq; ⁊ ille propheta extiterit. Nā alijs litteris ille. alijs iſte apd̄ hebreos ſcribitur. Que differentia litterarum apud latinos non habet̄. ⁊ ille fortis vł robuſtus. hic vero auulſus interpretatur. quia loquit̄ cōtra. x. tribus que ꝑ ydolatriā a cultu dei vel etiā a regno dauid erant auulſe. Fuit autem cognatio eius ex oppido thecue. q̄d ſex miliaribus diſtat a bethleem. curam gerens pecorum. in latitudine cāporum qui ſunt proximi oppido thecue. ī quibus humi arido atq; arenoſo. nihil omnino frugum gignitur. ſed vberrimis paſcuis abundant. et ideo cuncta ſunt plena paſtoribuſ ⁊ ſterilitas terre compēſatur pecorum multitudine. Ex hoc numero paſtorum fuit amos impitus ſermone. ſed plenus ſciētia. Prophetauit autē eiſdem temporib⁹ quibus iohel. naum. ionas. oſee. yſaias. Sed aliquantulum exorſus ē prophetare anteq; yſaias. Maxie autem contra. x. tribus locut⁹ eſt. interſerens pauca de duab⁹. Hūc ablatum de numero paſtorum. miſit dominus vt in ſamaria prophetaret. quē amaſias rex frequenter plagis afflixit. tandem filius eius ozias vecte ꝑ timpora tranſfixit. Poſt hec ſemiuiuus in terram ſuam euectus. poſt aliquot dies dolore vulneris expirauit. ſepultuſq; eſt cum patribus ſuis.

leonis. de ſyon r. ⁊. d. i. d. u. ſ. vbi tēplū et religio dei nō de bethel vel dan. vbi erant aurei vituli. Rugiet. i. timorē ſup. x. trib⁹ incutiet. cōminans captiuitatē ⁊ ideo lugebunt ſ. p. ⁊ exiccabit̄ vertex c. ꝑ h̄ ſignificat̄ terra. x. tribuū q̄ fertiliſſima erat q̄ in ꝓximo ab aſſirijs eratſ captiuanda ſub oſee ultimo rege eorū q̄ ſignificat̄ ꝑ verticē carmeli. quo abducto ſpecioſa p. ꝑncipes ſeculi et potētes. x. tribuum luxerunt. q: euacuata eſt terra eorū rege abducto.

Ca. I.

VErba amos [ſubaudis locis.] qui fuit in paſtorali[illo viſu quo ꝓphete videntes dicunt̄ qui quod ꝓphetabant ꝑ ſpiritūſanctū intelligebāt]bus thecue. que vi[decem tribus.]dit ſuper iſrael in diebus ozie regis iude. ⁊ in diebus ieroboam filij ioas regis iſrael [priuſq; lepra percuteret̄ ozias] [i. priuſq; captiuitas omnia concuteret que duobus annis duplicē oſtēdit anguſtiā. x. tribuum et duarū. vt agentes ſi vellent penitentiam. motum terre de cetero non ſentirent] ante duos annos [amos] terremotus. Et dixit. Dominus de ſyon rugiet. ⁊ de hieruſalem dabit vocem ſuā [flebunt maiores in populo. quia cōteret̄ et captiuabitur rex oſee iſrael] Et luxerūt ſpecioſa paſtorum. ⁊ exiccatus eſt [Scientia circumciſionis] vertex carmeli [Si azael et populus eius ſemel et bis tātū modo populum meum eſſet ꝑſecutus. forſitan parcerem illi. ſed quia diu expectaui ad penitētiam vt conuerſus reciperet ſanitatem. et ecōtra ipſe abuſus mea patientia. tercio et quarto afflixit. cogor mutare ſententiā vt plagis corripiam delinquentes.] Hec dicit domin⁹ ſuper tribus ſceleribus damaſci. ⁊ ſuper quattuor nō [ab inſania ad miſericordiam] conuertā eū [i. contriuerit galaad ſicut rotis ſubter ferratis et dentatis excutiunt̄ frumēta in areis. et conterit̄ ſtipula in cibum iumentorū. propt̄ ſeni ſterilitatem] eo q̄ triturauerit in plauſtris fer-

All. Cū de⁹ de ſpecula eccle in q̄ ē viſio pacis. ꝑ doctores veteris ⁊ no. te. dederit vocē tūc ſpecioſa paſtorū. doctrina. ſ. beti eorū q̄ uidebat̄ pulcra ⁊ pollicebat̄ ſcientiā vere circumciſionis. lugebit ⁊ ſiccabit̄. ⁊ ꝓpli qui ꝓpter ſimplicitatē greges vocant̄ ſubita ariditate marceſcent.

Specioſa p. ſunt planicies camporum. viriditas ꝑtoꝝ. loca diuerſis herbis abundantia. carmeli duo ſunt mōtes unus de q̄ fuit nabal carmelites alter in q̄ helias orauit et vterq; eſt vberrimus paſcuis.

Super trib⁹. ſ. d. Damaſc⁹ metropoliſ ī ſyria quā cōdidit ſ; nus abrae elyeſer ī cāpo vbi occiſus ē abel. Galaad ciuitas et regio ē trās iordanē in ſorte dimidie trib⁹ manaſſe. Tempe vero q̄ amoſ cepit ꝓphare. azael rex damaſci illā regionē in tm̄ vaſtauit vt lupato achab rege iſrł in ramoth galaad oēm regionē illā ad inſtar tribuloꝝ frumēta in areis triturantiū cōtereret.

Ideo a damaſco ī cipit q: q̄ tpe ꝓpheta uerat amos. azael g̃uiter affligebat. x. trib⁹.

All. Primū peccatum mala cogitare. ſecundū conſentire. tercū ope implere. q̄r tū non penitere. Qui in trib⁹ ꝑorib⁹ peccat. ſi penitet. conuertit eū deus ad vultū clementie ſue. Si vero nō penitet. auṫit̄ ab eo vultus clementie

Eo q̄ tritura. Hiero. Alia trāſlatō. eo q̄ triturauerit in ſerris ferreis ꝑgnantes galaad. ꝑgnantes ſunt aie q̄ nuper ſunt verbo dei fecundate. quas heretici ab eccleſia retrahūt. et ferreis dentib⁹ ſicut eſcam cōmolunt.